

UNIVERSITI PUTRA MALAYSIA

**PERBANDINGAN FUNGSI WAW DALAM TERJEMAHAN
SURAH AL-MULK**

KHAIRUL AMIN BIN MOHD ZAIN

FBMK 2011 57

**PERBANDINGAN FUNGSI WAW DALAM
TERJEMAHAN SURAH AL-MULK**

Oleh

KHAIRUL AMIN BIN MOHD ZAIN

**Tesis dikemukakan ke Sekolah Pengajian Siswazah, Universiti Putra Malaysia,
untuk memenuhi sebahagian daripada keperluan Master Sastera**

Oktober 2011

Abstrak tesis yang dikemukakan kepada senat Universiti Putra Malaysia sebagai memenuhi keperluan untuk ijazah Master Sastera

**PERBANDINGAN PENANDA WACANA WAW DALAM
TERJEMAHAN SURAH AL-MULK**

Oleh

KHAIRUL AMIN BIN MOHD ZAIN

Oktober 2011

Pengerusi : Muhammad Fauzi bin Jumingan, PhD

Fakulti : Bahasa Moden dan Komunikasi

Kajian ini membincangkan terjemahan *waw* yang seringkali disalahterjemahkan dengan padanan **dan** sahaja. Penggunaan penanda wacana yang tidak tepat memberi impak kepada ketenunan dan ketekstualan teks. Permasalahan ini lebih ketara berlaku dalam terjemahan teks agama terutamanya terjemahan makna al-Qur'an. Secara umumnya kajian ini menumpukan kepada terjemahan tiga jenis *waw*, iaitu *waw al-^catf*, *waw al-hal* dan *waw al-isti'naf*. Kajian ini antara lain bertujuan untuk mencari padanan yang sesuai bagi huruf-huruf *waw* tersebut. Alternatif bagi penyelesaian permasalahan terjemahan *waw* ini dibincangkan berasaskan kepada pengaplikasian teori wacana yang diperkenalkan oleh Halliday dan Hasan (1976). Terlebih dahulu, fungsi dan *waw* dilihat dari sudut retorik Arab. Dalam teori tersebut, Halliday dan Hasan telah membahagikan maksud penanda wacana kepada empat, iaitu maksud tambahan, pertentangan, masa-ketika, dan sebab musabab. Bagi memperlihatkan maksud-maksud *waw* tersebut, ayat-ayat dalam surah al-Mulk

dianalisis menggunakan pendekatan kajian korpus kualitatif dan kuantitatif. Pengkaji telah memilih dua hasil terjemahan tersohor sebagai korpus. Kedua-dua terjemahan ini dibandingkan untuk meneliti kesemua maksud huruf *waw* tersebut. Bagi menentukan maksud huruf juga, konteks ayat dilihat melalui penafsiran ayat. Daripada analisis data ini dapat dirumuskan bahawa *waw al-^catf* mengandungi maksud tambahan dan pertentangan dan *waw al-hal* pula bermaksud masa-ketika dan pertentangan. Manakala *waw al-isti'naf* , tiada penanda wacana dalam bahasa Melayu yang mewakilinya.

Abstract of thesis presented to the Senate of Universiti Putra Malaysia in fulfillment of the requirement for the Master of Arts

**COMPARISON OF THE WAW CONJUNCTIONS IN THE
TRANSLATION OF SURAH AL-MULK**

By

KHAIRUL AMIN BIN MOHD ZAIN

October 2011

Chair : Muhammad Fauzi bin Jumingan, PhD

Faculty : Modern Languages and Communication

This research discusses the translation of “*waw*” oftentimes mistranslated as meaning “and” only. The use of inaccurate conjunctions in a message will have an impact on textual cohesion and coherence. This problem is most obvious in the translation of religious texts especially al-Qur’an. Generally, this research focuses on the translation of three types of *waw* – *waw al-^catf*, *waw al-hal* and *waw al-isit’naf*. This study among other things searches for suitable meanings for these *waws*. The alternative to the resolution of the problems in the translation of these *waws* is based on the application of the message theory introduced by Halliday and Hasan. Halliday and Hasan divide the meaning of the conjunction in a message into four types – additive meaning, adversative meaning, temporal meaning, and causal meaning. To exhibit these meanings of *waws*, verses in the surah al-Mulk are analyzed using the qualitative and quantitative corpus study approach. The researcher has selected two most renowned translations to be used as corpus. Both translations are compared to

study the afore mentioned meaning of *waw*. From the analyses of these verses, it can be formulated that the *waw al-^catf* carries the additive and oppositional meanings, the *waw al-hal* brings with it the temporal and adversative meanings while the *waw al-isti'naf* has no equivalent conjunction in the Malay language. To determine the meaning of an alphabet, the contexts of the sentences need to be looked at.

PENGHARGAAN

Segala puji bagi Allah S.W.T kerana dengan hanya bantuan-Nya sahaja, saya dapat menyiapkan tesis ini. Di samping itu juga, saya ingin mengucapkan ribuan terima kasih kepada semua yang terlibat secara langsung dan tidak langsung dalam penyediaan tesis ini terutama kepada Pengerusi Jawatankuasa Penyeliaan, Dr. Muhammad Fauzi Jumingan serta ahlinya, Profesor Madya Mohd Azidan Abdul Jabar yang banyak memberi bimbingan dalam menyiapkan tesis ini. Begitu juga, tidak dilupakan kepada kakitangan Fakulti Bahasa Moden dan Komunikasi, UPM yang banyak membantu melancarkan dan memudahkan perjalanan usaha ini.

Ribuan terima kasih juga diucapkan kepada pihak Universiti Islam Antarabangsa Malaysia yang telah memberi peluang kepada saya cuti belajar. Tidak lupa juga kepada Encik Syukri bin Abdullah, Pengarah Operasi Sekretariat Malaysia International Halal Showcase (MIHAS) yang telah mencetuskan idea pemurniaan semula terjemahan Al-Quran dalam bahasa Melayu ini.

Begitu juga ucapan ribuan terima kasih kepada sahabat-sahabat yang banyak membantu dalam menyumbang idea dan bahan bacaan dalam proses menyiapkan tesis ini seperti Dr. Zahazan Mohamed, Dr. Ghazali Yusri Ghazali, Dr. Akmal Huzairi, Us Mat Taib Pa, Us. Wan Najmuddin, Us. Khazri Osman dan lain-lain yang tidak sempat disebutkan di sini.

Semoga segala usaha yang digembeling ini akan dikira sebagai amal soleh yang berpanjangan dan diterima Allah.

Khairul Amin Mohd Zain

DEDIKASI

Kerana Dia, Yang Maha Pengasih telah berjanji:

وَأَنَّ لَيْسَ لِلْإِنْسَانِ إِلَّا مَا سَعَى

“Sesungguhnya seseorang manusia itu hanyalah memperoleh apa yang telah dia usahakan”. Surah al-Najm ayat 39

Semoga segala ilmu yang bermanfaat dalam tesis ini pahalanya Kau catatkan untuk mereka yang telah banyak berusaha untuk pengkaji khususnya buat:

Allaharham Ayahnda yang sentiasa di hati, Mohd Zain bin Jaafar,

Allahyarhamah Ibunda yang bertakhta disanubari, Zulekha Abdul Mubin,

Isteri tercinta yang setia di sisi, Syarifah Nadhirah Elhuseinie.

Semoga hasil ini juga akan menjadi inspirasi buat penyejuk-penyejuk hati untuk menyambung jariah Abati ; Tun Umair, Tun Arwa, Tun Abdullah.

Saya mengesahkan bahawa satu Jawatankuasa Peperiksaan Tesis telah berjumpa pada 10 Oktober 2011 untuk menjalankan peperiksaan akhir bagi Khairul Amin bin Mohd Zain bagi

menilai tesis beliau yang bertajuk “**Perbandingan Penanda Wacana Waw Dalam Terjemahan Surah *al-Mulk***” mengikut Akta Universiti dan Kolej Universiti 1971 dan Perlembagaan Universiti Putra Malaysia [P.U.(A) 106] 15 Mac 1998. Jawatankuasa tersebut telah memperakukan bahawa calon ini layak dianugerahi ijazah Master Sastera.

Ahli Jawatankuasa Peperiksaan Tesis adalah seperti berikut:

Pabiyah Haji Maming@ Pabiyah Tok Lubok, PhD

Fakulti Bahasa Moden dan Komunikasi
Universiti Putra Malaysia
(Pengerusi)

Abd Rauf bin Hassan, PhD

Profesor Madya
Fakulti Bahasa Moden dan Komunikasi
Universiti Putra Malaysia
(Pemeriksa Dalam)

Che Radiah Binti Mezah, PhD

Fakulti Bahasa Moden dan Komunikasi
Universiti Putra Malaysia
(Pemeriksa Dalam)

Zamri Bin Arifin, PhD

Profesor Madya
Institut Kajian Rantau Asia Barat,
Universiti Kebangsaan Malaysia
(Pemeriksa Luar)

BUJANG BIN KIM HUAT, PhD

Profesor dan Dekan
Sekolah Pengajian Siswazah
Universiti Putra Malaysia

Tarikh:

Tesis ini telah dikemukakan kepada Senat Universiti Putra Malaysia dan telah diterima sebagai memenuhi syarat keperluan untuk Master Sastera. Ahli Jawatankuasa Penyeliaan adalah seperti berikut:

Muhammad Fauzi bin Jumingan, PhD

Profesor Madya
Fakulti Bahasa Moden dan Komunikasi
University Putra Malaysia
(Pengerusi)

Mohd Azidan Abdul Jabar, PhD

Profesor Madya
Fakulti Bahasa Moden dan Komunikasi
University Putra Malaysia
(Ahli)

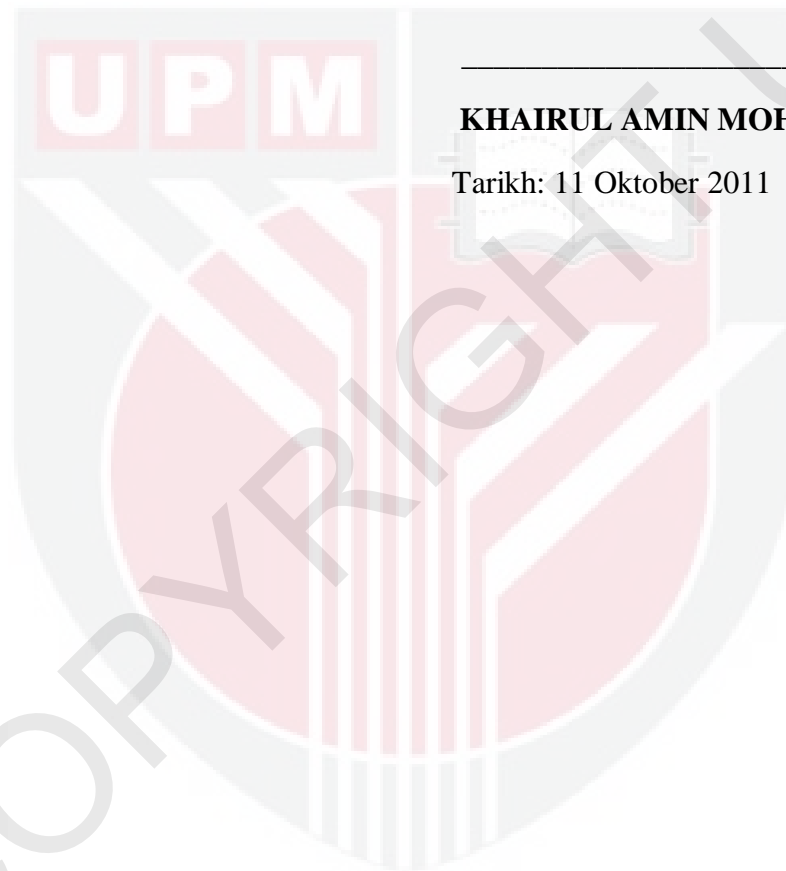
BUJANG BIN KIM HUAT, PhD

Profesor dan Dekan
Sekolah Pengajian Siswazah
Universiti Putra Malaysia.

Tarikh:

PERAKUAN

Saya memperakui bahawa tesis ini adalah hasil kerja saya yang asli melainkan petikan dan sedutan yang tiap-tiap satunya telah dijelaskan sumbernya. Saya juga memperakui bahawa tesis ini tidak pernah diajukan sebelum ini dan tidak dimajukan serentak dengan ini, untuk ijazah lain sama ada di Universiti Putra Malaysia atau di institusi lain.

KHAIRUL AMIN MOHD ZAIN

Tarikh: 11 Oktober 2011

KANDUNGAN

	Halaman
ABSTRAK	ii
ABSTRACT	iii
PENGHARGAAN	vi
DEDIKASI	vii
PENGESAHAN	viii
PERAKUAN	x
SENARAI JADUAL	xiii
SENARAI RAJAH	xiv
PANDUAN TRASLITERASI	xv
SINGKATAN KATA	xiv

BAB

1	PENGENALAN	1
1.0	Pengenalan	1
1.1	Pendahuluan	1
1.2	Pernyataan Masalah	4
1.3	Objektif Kajian	7
1.4	Kepentingan Kajian	7
1.5	Batasan Kajian	9
1.6	Definisi Konsep	10
1.6.1	Wacana	10
1.6.2	Penanda Wacana	11
1.6.3	Penanda Wacana Huruf <i>Waw</i>	12
1.6.3.1	<i>Waw al-^cAtf</i>	12
1.6.3.2	<i>Waw al-Hal</i>	15
1.6.3.3	<i>Waw al-Isti'naf</i>	16
1.6.4	Terjemahan al-Qur'an	17
1.6.5	Bahasa Melayu	19
1.6.6	Surah al-Mulk	21
1.7	Kesimpulan	22
2	SOROTAN KAJIAN LAMPAU	23
2.0	Pengenalan	23
2.1	Sorotan Kajian Terdahulu	23
2.1.1	Kajian Tentang Analisis Wacana	24
2.1.1.1	Kajian Mohd Azidan bin Abdul Jabar	24
2.1.1.2	Kajian Muhammad Fauzi Jumingan	27
2.1.2	Kajian Tentang Penanda Wacana	29
2.1.2.1	Kajian Ghazali Yusri Abd. Rahman	30
2.1.2.2	Kajian Zahazan Mohammad	33
2.1.2.3	Kajian Nor Asmah binti Abd Aziz	36
2.1.3	Kajian Mengenai Terjemahan al-Qur'an	37
2.1.3.1	Kajian Muhammad Nur Lubis	38
2.1.3.2	Kajian Muhammad Fauzi Jumingan	40
2.2	Analisis Kritis	43

2.3	Kesimpulan	45
3	METODOLOGI KAJIAN	47
3.0	Pengenalan	47
3.1	Kaedah Kajian	47
3.2	Pengkaedahan Teori	49
3.2.1	Model Halliday dan Hasan (1976)	50
3.2.1.1	Maksud Tambahan (<i>Additive</i>)	51
3.2.1.2	Maksud Berlawanan (<i>Adversative</i>)	53
3.2.1.3	Maksud Sebab-Musabab (<i>Causal</i>)	54
3.2.1.4	Maksud Masa/Ketika (<i>Temporal</i>)	56
3.2.2	Terjemahan Huruf <i>Waw</i>	58
3.2.2.1	<i>Waw al-^cAtf</i>	58
3.2.2.2	<i>Waw al-Hal</i>	70
3.2.2.3	<i>Waw al-Isti'naf</i>	73
3.3	Persampelan	78
3.3.1	Surah al-Mulk	78
3.3.2	Terjemahan Surah al-Mulk TPAR	80
3.3.3	Terjemahan Surah al-Mulk TFZQ	81
3.4	Teknik Analisis	83
3.5	Kesimpulan	87
4	ANALISIS KAJIAN	88
4.0	Pengenalan	88
4.1	Analisis Kualitatif	89
4.2	Analisis Kuantitatif	133
4.3	Analisis Dapatan Kajian	147
4.4	Kesimpulan	150
5	KESIMPULAN DAN CADANGAN	151
5.0	Pengenalan	151
5.1	Perbincangan	151
5.2	Analisis Bandingan: Sampel Kajian	152
5.2.1	Terjemahan <i>Waw al-^cAtf</i>	153
5.2.2	Terjemahan <i>Waw al-Hal</i>	154
5.2.3	Terjemahan <i>Waw Isti'naf</i>	155
5.3	Analisis Bandingan: Kekerapan	156
5.3.1	Terjemahan <i>Waw al-^cAtf</i>	156
5.3.2	Terjemahan <i>Waw al-Hal</i>	157
5.3.3	Terjemahan <i>Waw al-Isti'naf</i>	158
5.4	Rumusan	158
5.5	Cadangan	161
5.6	Penutup	165
	BIBLIOGRAFI	166
	LAMPIRAN	172
	BIODATA PELAJAR	183